

KNMT-VOORZITTER WOLTER BRANDS NEEMT AFSCHEID

‘De leden accepteerden wat wij deden, dat was een groot blijk van vertrouwen’

Hij stond voor een behoorlijke opgave toen hij in 2016 als voorzitter van de KNMT aantrad. Met een compleet nieuw bestuur moest Wolter Brands onder meer de vereniging nieuw elan zien te geven, het dossier taakherschikking de juiste richting op zien te krijgen en de relatie met verschillende stakeholders verbeteren. Terugkijkend naar de afgelopen 6 jaar constateert hij tevreden: “We hebben als bestuur heel veel bereikt. Eigenlijk is er maar één onderwerp dat mij min of meer dwarszit”.

FOTO'S: ROB TER BEKKE

► Om maar met dat ene onderwerp te beginnen, wat zit u dan nog dwars?

“Dat is de Wet toetreding zorgaanbieders, de Wtza. Kijkend naar de afgelopen 6 jaar concludeer ik dat de relatie met stakeholders als het ministerie van VWS aanzienlijk is verbeterd. Maar wat heb je daaraan als het niets oplevert? De Wtza heeft wat dat betreft mijn beeld over de overheid behoorlijk teruggezet, in de zin dat wat de mond belijdt niet wordt waargemaakt. De overheid heeft het telkens over minder regels voor het zorgveld, en dat je zorgverleners moet vertrouwen. Maar ondertussen worden we geconfronteerd met een wet die een combinatie is van achterdocht en gemakzucht. Die wet is oorspronkelijk in het leven geroepen om fraude tegen te gaan. Ook de mondzorg moet eraan geloven, terwijl wij hebben aangetoond dat het in onze sector heel erg meevalt met die fraude en er bovendien al een scala aan controle mechanismen bestaat. Het excuus van de overheid is dat zij een wet niet per sector al dan niet van toepassing kan verklaren. Ik vind dat een raar argument. Alsof je iedere automobilist alvast maar een bekeuring stuurt voor door rood licht rijden, want dan weet je zeker dat je geen enkele roodlichtrijder

Vereniging

Afscheid

mist en het scheelt je ook nog eens veel uitzoeken. Die wet en de houding van de overheid daarin zijn mij flink tegengevallen. En er zit nog meer van dit kaliber regelgeving aan te komen.”

► Is het uw ervaring dat leden vinden dat voorzitter en bestuur er zijn om dit soort wetten en regels tegen te houden?

“Er zijn 2 fasen in de belangenbehartiging: de eerste is het voorkomen of in ieder geval afzwakken van onrechtvaardige regels en pas als dat echt niet lukt, de leden helpen bij het implementeren van die regels. En inderdaad, er zijn leden die vinden dat de KNMT alles moet kunnen voorkomen. Maar het gros heeft behoorlijk inzicht in wat wij allemaal doen en daadwerkelijk voor elkaar krijgen. Ik heb het idee dat die leden accepteren dat er onderwerpen zijn waar we niet 100 procent vat op krijgen, terwijl we wel ons uiterste best doen. Zo hebben we de verplichtingen die voortvloeien uit de WTZA al behoorlijk weten af te vlakken. Maar er blijven er helaas nog wel enkele over. Juist omdat we de afgelopen periode heel transparant zijn geworden, dat we laten zien waarmee we bezig zijn en welke resultaten ons harde werken oplevert, wordt geaccepteerd dat er ook wel eens iets niet 100 procent lukt. De toegenomen transparantie is een van de verworvenheden van de afgelopen 6 jaar. De KNMT deed altijd al erg veel, maar de zichtbaarheid daarvan ontbrak. Daaraan hebben we de afgelopen jaren met succes gewerkt.”

► Hebben de leden het u de afgelopen 6 jaar moeilijk gemaakt?

“Ik vind dat de leden én de ledenraad heel redelijk zijn geweest. Er waren voldoende onderwerpen die zich ervoor hadden geleend om te gaan dwarsliggen. Denk aan die hele coronatoestand. Ik vind het echt heel bijzonder dat de beroepsgroep grosso modo de zin inzag van alle maatregelen en beslissingen die we als KNMT-bestuur hebben genomen. Klaarblijkelijk geloofde men dat alles uiteindelijk goed zou komen. De leden accepteerden wat wij deden, dat was een groot blijk van vertrouwen. Achteraf is hun

vertrouwen gelukkig terecht gebleken. Natuurlijk, er zijn collega's die het met sommige dingen niet eens waren. En dat kan ik me ook heel goed voorstellen. Maar gemiddeld genomen is de mondzorg er in de coronaperiode goed uitgesprongen.”

► Als u teruggaat naar het moment dat u in 2016 voorzitter werd, zou u dan met de ervaring van nu weer aan een bestuursfunctie beginnen?

“Ik leidde voor ik voorzitter werd een heel interessant leven. Bij de rechtbank en bij het Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde (NTvT) – ik was er hoofdredacteur – had ik het erg naar mijn zin. Ook vond ik het geven van colleges en lezingen nuttig en mooi. Ik ben in het bestuur gegaan met het idee dat de KNMT mijn talenten wel kon gebruiken. Of ik daadwerkelijk nuttig ben geweest voor de KNMT en de leden? Daar moeten anderen maar over oordelen. Maar laten we wel wezen, de afgelopen 6 jaren is er onder dit bestuur bij de KNMT heel veel ten goede veranderd. De huisvesting, de structuur van de vereniging, het bureau, dat soort dingen. Ik denk dat de KNMT er een betere vereniging door is geworden. Leden krijgen meer service, ik denk daarbij bijvoorbeeld aan de KNMT Academy, voor minder geld. Dus in die zin heeft dit bestuur – want je doet het als voorzitter nooit alleen – best nuttige dingen gedaan. Dingen waarvan de leden hebben geprofiteerd.”

► Ziet u de fusie met de ANT ook als zo'n 'ding'?

“Die fusie zie ik niet als mijn verdienste of die van het bestuur. Ze was gewoon onvermijdelijk, vroeg of laat zou die fusie er toch wel zijn gekomen. Je kunt je het als beroepsgroep momenteel immers niet veroorloven verdeeld te zijn en dat hadden beide besturen goed in de gaten. Het kwam door de omstandigheden – waarin corona een grote rol speelde – dat die fusie er tijdens mijn voorzitterschap is gekomen. De ANT heeft overigens wel in andere zin invloed gehad, al heel in het begin van mijn bestuursperiode. Wij hadden al snel in de gaten dat de ANT

op een aantal terreinen veel sneller communiceerde dan de KNMT. Wij deden bij de KNMT heel goede dingen maar dachten er veel te lang over na voor we de resultaten naar buiten brachten. Daar hebben we toen snel verandering in gebracht, onder meer door onze communicatie richting leden aan te pakken: tell-show-do.”

► **Hoe was het om er als goed ingewerkt KNMT-bestuur een aantal nieuwe ANT-bestuurders bij te krijgen?**

“Dat was in zekere zin lastig. Wij waren gewend aan een andere manier van werken dan de collega’s van de ANT. Zoals: in het kader van KNMT 2.0 zijn er specifieke ideeën over de verdeling van de werkzaamheden tussen bestuur en bureau. Bestuur op afstand bijvoorbeeld. Maar na de fusie bestond de helft van het bestuur uit mensen die gewend waren alles zelf te moeten doen, terwijl wij gebruik konden en wilden maken van de diensten van een prima bureau. Daar een modus in zien te vinden, is wel even wennen. Anderzijds hadden we een gemeenschappelijk doel: het belang van de leden. Ik denk dat we daarom al snel een balans hadden gevonden. Dat geldt ook voor ons gedrag richting bijvoorbeeld stakeholders. Dat was bij de ANT meer provocerend dan bij de KNMT. Ik had meer de neiging naar een gemeenschappelijk belang te zoeken en zo mijn zin te krijgen. Maar goed, we moesten ook hier de juiste balans vinden en dat is volgens mij gelukt”

► **U noemt KNMT 2.0. Hoe was het om daarmee aan de slag te gaan?**

“KNMT 2.0, het project om de vereniging slagvaardiger te maken, is een belangrijk omslagpunt geweest. We waren daardoor als bestuur in staat, of misschien is het beter om te zeggen, werden door de leden in de gelegenheid gesteld, om de blik naar buiten te richten. Want om eerlijk te zijn, de KNMT was voordien behoorlijk naar binnen gericht en met zichzelf bezig. We hebben nu een vereniging waar de neuzen dezelfde kant op wijzen. Corona is daar als het ware de ultieme testcase voor geweest: hebben de leden vertrouwen in ons of niet? Kun je je naar buiten richten of

“Ik ben in het bestuur gegaan met het idee dat de KNMT mijn talenten wel kon gebruiken eraan begonnen met het idee dat ik wat nuttigs zou kunnen doen”

“De fusie met de ANT is niet mijn verdienste of die van het bestuur, die was gewoon onvermijdelijk”

ben je nog steeds met jezelf bezig? Het antwoord kennen we inmiddels, de fusie met de ANT was het – nogmaals, onvermijdelijke – uitvloeisel daarvan.”

◉ Toen u als voorzitter aantrad, speelde ook het zwaar beladen onderwerp taakherschikking. Was het een teleurstelling dat het experiment daarmee is doorgegaan?

“Je zou verwachten van wel maar dat valt erg mee. Dat komt door de brief van de minister aan de Tweede Kamer over de uitwerking van taakherschikking. Die brief is tot stand gekomen door onderhandelingen tussen de ANT, de KNMT, NvM-Mondhygiënist en VWS. Voor de KNMT was het extreem belangrijk dat de regierol van de tandarts werd erkend. In de brief van de minister wordt dat erkend, plus het feit dat de tandarts een groter deskundigheidsgebied heeft dan de mondhygiënist. Toen was wat ons betreft de angel er grotendeels uit. Bij dit soort hete hangijzers moet je je nergens bij neerleggen zolang er nog kansen zijn, dat ben ik in ieder geval niet gewoon. Je moet

doorgaan tot het gaatje. En bij taakherschikking viel het kwartje pas op het laatste moment. NVM Je ziet ook, het is momenteel nog nauwelijks een issue. Op veel punten wordt tegenwoordig trouwens constructief samengewerkt met NVM-Mondhygiënist.”

◉ Wat vond u ervan om als voorzitter met enige regelmaat in politieke kringen te verkeren?

“Poeh, dat is een goede vraag. Als algemeen practicus had ik niet zoveel met de landelijke politiek. Als voorzitter vond ik het wel interessant, al is het een illusie dat je in je eentje invloed kunt uitoefenen. Een moment zal ik nooit vergeten. Het is wel een anekdote, is dat erg? Ik woonde op de publieke tribune een commissievergadering bij waar ook toenmalig minister Edith Schippers aanwezig was. Toen de vergadering klaar was, liep ze weg maar keerde weer om, kwam de publieke tribune op en zei: ‘Hé, jij bent er ook’. Ik kijk achter me om te zien tegen wie ze het had, maar ze bleek mij te bedoelen. Nou, dat vond ik wel apart, dat ze me herkende. Maar verder... ik zal niet de landelijke politiek ingaan, laat ik het daarop houden.”

◉ Waar kijkt u wel met genoegen op terug?

“Dan kom ik toch weer uit bij corona en dan specifiek de manier waarop wij daar als bestuur mee zijn omgegaan. Daar hebben we ervaren dat we het vertrouwen van de leden hadden. Corona heeft geleid tot nauwe samenwerking met de andere beroepsorganisaties in de mondzorg en met stakeholders. Er zijn ongetwijfeld ook dingen misgegaan maar toch. Als je het allemaal zo bij elkaar optelt, ben ik er heel blij mee hoe alles gelopen is. Kijk bijvoorbeeld eens naar de financiële compensatie. Het begon ermee dat overheid en verzekeraars zeiden dat de mondzorg niet in aanmerking kwam voor de continuïteitsbijdrage van de zorgverzekeraars en ook niet voor coronasteun door de overheid. En het eindigde ermee dat we beide voorzieningen kregen. Dan kun je toch wel spreken van een duidelijk zichtbaar succes voor het gemiddelde lid. Wat ook een

“Een heel goede greep waren de ‘stort-uw-hart-uit-sessies’, zoals ik ze gemakshalve maar zal noemen”

heel goede greep geweest is, waren de ‘stort-uw-hart-uit-sessies’, zoals ik ze gemakshalve maar zal noemen. Leden konden ons bellen en hun hart luchten: hoe ervoeren ze de coronacrisis en alles eromheen. Je zal net een nieuwe praktijk gestart zijn, dan is zo’n crisis wel dik waardeloos. Met die sessies hebben we heel veel leden een hart onder de riem kunnen steken. We hebben daarmee kunnen laten zien dat het bij de KNMT niet alleen draait om het grote geheel, maar dat er ook oog is voor het individuele lid.”

👉 Zie we u straks op de een of andere manier nog terug bij de KNMT?

“Niet in een bestuurlijke rol, dat zeker niet. Als je als bestuurder stopt, moet je niet in een soortgelijke rol weer terugkomen. Een bestuurder past bij de fase waarin de organisatie zich op dat moment bevindt. Nu begint er een nieuwe fase en ik ben ervan overtuigd dat mijn opvolger Hans de Vries en diens bestuur het daarin goed zullen doen. Maar zonder de indruk te willen wekken dat ik hier een open sollicitatie plaats, het lijkt me wel leuk om zo meteen nog wat dingen voor de KNMT Academy te kunnen doen. Die heb ik indertijd opgericht en die gaat me heel erg aan het hart. Onderwijs was altijd al mijn favoriete domein. En als de ruimte er is, zou ik ook heel graag weer wat

commentaren bij de rubriek Rechtspraak in NT/Dentz gaan verzorgen. En verder ga ik me nergens meer mee bemoeien, tenzij men me dat vraagt.”

👉 Wat gaat u dan doen met de tijd die nu ongetwijfeld vrijkomt?

“Ik blijf als tandarts actief, want het werk als tandarts vind ik nog steeds veel te leuk om ermee te stoppen. Ook toen ik voorzitter was, ben ik blijven werken, zij het op een wat lager pitje. Sommige patiënten zijn bang dat ik stop, maar ik heb ze gerustgesteld. En mijn dochter heeft gevraagd of ik twee dagen in de week voor ons kleinkind kan zorgen. Dat laat ik me natuurlijk geen 2 keer vragen. Ook overweeg ik om weer een aantal artikelen of een boek te gaan schrijven over het gezondheidsrecht. Ik verzamel en analyseer al jaren uitspraken tegen tandartsen want het civiele, het klacht- en het tuchtrecht blijven me boeien. Inmiddels heb ik al een uitgebreide database. Dus aan illustraties geen gebrek.” 🍷

Wolter Brands zit op 1 juli voor het laatst de 223e Algemene Vergadering en Ledenraad voor. Aansluitend wordt tijdens het congres Formule KNMT afscheid van Brands genomen en van vice-voorzitter Jan Willem Vaartjes, van bestuurslid Ravin Raktoe en van penningmeester Henk Donker.